

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

ГОДИНА II

БЕОГРАД, 21. ЈУНИ 1930.

БРОЈ 25

Садржај:

Занатска банка Краљевине Југославије
Hrvatska banka d. d. — Zagreb
Прекоморска пловидба д. д. — Сушак
Francuske depozitne banke u 1929. godini

ЗАНАТСКА БАНКА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Занатска банка Краљевине Југославије могла би се назвати Привилегована занатска банка, јер ужива извесне привилегије: ослобођена је свих оснивачких такса као и такса код издавања акција, даље свих дација и пореза на послове за рачун државе и самоуправних тела и т. д. Основана на основу нарочитог закона о организацији и унапређењу занатства и занатског кредита из јануара 1926. године, отпочела је свој рад у мају 1927. године. Њезина главница законом је предвиђена у висини од 75 милиона динара подељених на 375.000 акција по 200 динара номиналне вредности, које се акције имају уплатити у законски предвиђеном року од 5 година. У тој акционарској главници држава учествује са 150.000 акција, односно са 30 милиона динара или 40%. Приватни акционари имају да уплате осталих 60%. Држава учествује дакле у Занатској банци са 30 милиона динара, и како се она одриче сваке дивиденде и сваког укамаћења тог износа, он се може сматрати као сталан удео државе којим си она осигурава положај већинског акционара па следствено и врховну контролу над радом банчиним. Ту контролу, коју врши држава путем њезиног инспектора (који пада на терет банчин) могла би осигурати једноставним законским прописом, да није узела у свој економски програм и постулат потпомагања занатства, једне од веома важних али сиромашних грана наше привредне делатности.

Циљ банчин произилази из фирме: она има да даје кредите појединим занатлијама и занатским продуктивним и кредитним задругама а може да обавља и све остале банкарске трансакције. Она је пре свега банка нашега занатства, и та чињеница јој даје специфичан положај у нашем банкарству.

Банка подвлачи, да већу акцију на стварању и унапређењу занатских задруга није могла развити, услед недостатка једног јединственог закона о задругама. Она није успела са својим предлогом, да се у пројект општег закона о задругама унесе још и један посебан део о занатским задругама.

На основу закона банка је овлашћена, да отвори филиале у Загребу, Сарајеву, Љубљани, Скопљу, Сплиту и Новом Саду, као и у осталим важнијим привредним центрима, ако се потреба укаже. За сада, банка је своје пословање поделила на два подручја: онога централе у Београду и једне главне подружнице у Загребу. У подручје београдске централе припадају Србија, Јужна Србија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Војводина, Срем и Словеначка, а у подручје главне подружнице у Загребу, Хрватска и Славонија, Босна (Бањалучка и Бихаћска област), Далмација и Међумурје. Ова подела нам не изгледа баш најсретнија.

Уплата главнице Занатске банке твори једно врло интересантно поглавље; уплаћено је било:

крајем 1927. крајем 1928. крајем 1929.
у хиљаду динара

од државе	8.500	12.000	15.500
од прив. акционара	16.580	25.000	33.522
Укупно	25.080	37.000	49.022

Према томе је однос уплаћивања главнице, који је законом предвиђен на основу кључа од 40% ка 60%, био у току првих трију година следећи:

	крајем 1927.	крајем 1928.	крајем 1929.
удео државе	34%	30%	31.63%
удео прив. акционара	66%	70%	68.37%
	100%	100%	100%

Из ове таблице излази, да је држава са уплаћивањем свог удела стално у задоцнењу, а највише у току 1928. године. Такво стање односа уплате државне знатно утиче на годишњи резултат рада, јер да би држава свој удео на време уплатила, добит би у последњим годинама знатно била већа. Интересантно је истаћи, да су приватни акционари на својих 218.941 комада акција са XI. уплатом крајем 1929. године били активни за преко 680 хиљада динара, што значи, да су наредне рате унапред положили. Број акционара веома је интересантан: у 1928. години број приватних акционара износио је 9495 са укупно 223.696 акција, а 1304 акција било је услед неуплате поништено; у 1929. години износи број приватних акционара 8689 са 212.941 акција а 6.923 акција било је поништено. Према томе је крајем 1929. године било слободно за поделу 8227 акција, а пошто је у току 1929. године наново се пријавило 206 акционара са 2168 акција, остаје за упис у 1930. години слободних још 6059 комада. Акционарима, којима је банка због неуплате поништила акције, стављено је на расположење 75% уплаћених износа, а 25% је према члану 12. банчиних правила пренесено на резервни фонд.

Фондови банчини износе, као што следи:

	1928. г.	1929. г.
Резервни фонд	510.076	856.679
Фонд за сумњива потраживања	41.163	134.305
Фонд за помагање зан. литературе	13.721	38.487
Пензиони фонд чиновника и службеника	14.021	38.787
Укупно	578.981	1,068.260

Према томе сопствена средства (главница и резерве) банчина изнела су у 1928. години 37.57 милиона, а у 1929. години 50.09 милиона динара, што значи повећање од 12.52 милиона динара односно 33%.

Туђа средства, којима банка располаже (улози на штедњу, улози по тек. рачунима и кредити банчини) показују следећу слику:

Улози по уложним књижицама	8.029.276	11.108.291
Улози по текућим рачунима	8.529.270	16.668.745
Укупно	16.558.546	27.777.036
Реесконт — дуг код Народне банке	16.405.850	7.203.900
Укупно	32.946.396	34.980.936

Улози по уложним књижицама показују дакле повећање за 38,5%, а они по текућим рачунима за читавих 95% према стању крајем 1928. године; укупно ти су се улози повећали за 11,2 милиона на 27,77 милиона динара, односно за 68%, и то је веома повољан знак, ако учимо тешку кризу, у којој се наше занатство налази у последњим годинама. Реесконт, односно дуг код Народне банке знатно се смањило према 1928. години: од 16,40 милиона снизио се за 9,2 милиона те износи крајем 1929. године 7,203 милиона динара. Занатска банка имала је толико снажан прилив страних средстава, (па и властитих, уплатом главнице), нарочито занатлијско-задружних институција и акционара, да је била у стању, да у издатној мери смањи своје дугове код Народне банке. Реесконт јој остаје увек још као резерва.

Укупна новчана средства, којим је Занатска банка располагала последњих година износила су (у хиљаду дин.):

	1928. г.	1929. г.	разлика
Властита средства	37.578	50.090	+ 12.512
Ул. на штедњу и по тек. рач.	16.558	27.777	+ 11.219
Реесконт код Народне банке	16.405	7.203	- 9.202
Укупно	70.541	85.070	+ 14.529
Томе треба додати још:			
Добит из тек. год.	1.235	2.557	+ 1.322
Укупно	71.776	87.627	+ 15.851

Пораст банчних средстава износи дакле 15,8 милиона динара или скоро 21%, што је за развој волумена банчних послова од највеће важности; много важније но ова констатација пак су структурелне промене појединих позиција, које у збиру не долазе до пуног изражаја, а које смо већ раније подвукли и анализирали.

питање кредитне способности занатлија, и њезине правилне процене је, могло би се рећи, централни проблем кредитне политике Занатске банке. Кредитирање занатлија тражи огроман апарат (цензорски, правнички, оцењивачки и т. д.) а имплицира још и огроман ризик. Тај је проблем повољно решен тиме, што се кредитирање занатлија врши преко тако званих цензорских одбора. Ти се одбори састоје из поверљивих лица, најчешће занатлија или занатлијских професионалних организација, које живе у месту заједно са зајмотражиоцима и којима су локалне прилике добро познате. Ми смо у анализи Занатске банке за годину 1928. (види „Народно Благодатање“ год. 1929. бр. 5., страна 74.), већ једном указали на то, какву деликатну функцију врше ти цензорски одбори. Јер судбина Занатске банке је у рукама тих цензорских тела, која не стоје ни у каквој органској вези са самом банком. Имовински и правно они су јој страни, и за несавесно вршење њихове дужности банка нема других санкција до разрешења дужности и накнаду штете по грађ. закону.

Због тог нарочитог обележја, банка је на дан 31. децембра 1929. године имала цензорних одбора (заједно са кредитним задругама које су ту функцију вршиле) 280, од тога на подручју централе 197 а на подручју гл. подружнице 83. Крајем 1928. год. број цензорских одбора износио је 267.

Каквом пажљивошћу цензорски одбори врше своју деликатну задаћу и колику бригу посвећује банка проблему кредитирања, најтачније показује дејство, да је у току 1929. године отписано као сумњиво потраживање свега 117 меница у износу од 495.323 динара плус судских и адвокатских трошкова 42.284 динара, дакле укупно 537.608 динара,

што чини једва 0,60% од постигнутог стварног пласмана који износи 86,68 милиона динара. (Отпис у 1928. години износио је 127 хиљада динара).

Нешто раније ми смо подвукли, да су у 1929. години износила средства, којима банка располаже 87,62 милиона динара. Та су средства била подељена као што следи:

а) код Централне:

	Динара
појединцима по меницама	54.784.699.—
појединцима по залогима	1.721.275.—
појединцима по тек. рачунима	953.135.—
Задругама по тек. рачунима	13.355.100.—
Укупно	70.814.209.—

б.) код Гл. Подружнице:

појединцима по меницама:	
у портфељу	11.885.585.—
у реесконту код Нар. банке	2.403.900.—
појединцима по текућем рачуну	1.507.720.—
Задругама	70.880.—
Свега	15.868.085.—
Дакле укупно	86.682.294.—

према Дин. 69,83 милиона у 1928. год.

Расподела овог пласмана по кључу, предвиђеном чланом 4. закона о Занатској банци и по покрајинама је следећа:

Покрајина	припада по кључу	искорис. кредит	% искорис. у	
			1929.	1928.
Србија	65,59%	42,802	49,38	53,30
Јужна Србија	6,02%	11,600	13,38	13,05
Црна Гора	0,73%	3,813	4,40	4,—
Хрватска и Славонија	9,28%	10,710	12,35	9,80
Словеначка	2,97%	167	0,20	0,25
Босна и Херцеговина	5,79%	8,531	9,84	11,—
Војводина и Срем	8,42%	7,489	8,64	7,—
Далмација	1,20%	1,566	1,81	1,60

Дакле, можемо констатовати да је искоришћење кредита према кључу, који појединој покрајини припада, било следеће: **Србија** је искористила знатно мање, а примећује се и осетно опадање искоришћења према 1928. години; **Јужна Србија** је искористила више но дупло, а има и извесног повећања према 1928. години; **Црна Гора** је далеко више искористила но што јој припада, а примећује се повећање и према 1928. години; **Хрватска и Славонија** искоришћују у 1928. години нешто више но што им припада, но пораст је знатно осетнији у 1929. години; **Словеначка** искоришћује далеко мање но што јој припада а примећујемо и извесно опадање према 1928. години; **Босна и Херцеговина** искоришћују знатно више но што им припада, али има осетног опадања према 1928. години; **Војводина и Срем** постижу искоришћење које им припада, док то није био случај у 1928. години и **Далмација** искоришћује више но што јој припада, а примећује се и извештан пораст према 1928. години.

Том приликом треба напоменути, да је крајем 1929. године кредитирано још 63 занатске кредитне задруге са 5.576 задругара (1928. г. 58 задруга са 4038 чланова).

Упоређење рачуна губитка и добитка пружа следећу

слику:	1928.	1929.
Губитак:	1.469	1.584
Трошкови		
Камата:		
по реесконту	883	685
по улозима на штедњу	576	331
по уплатама акција	38	33
	2	13
Провизија	206	605
Отписи	1.235	2.557
Чиста добит		

Добитак :		
Пренос добитка	—	81
Камата :		
по меницама	4.240	6.516
по текућим рачунима	519	382
по залогама хартија од вредности	142	185
Провизија	16	24
Разни приходи	210	391
Збир добитка	5.129	7.581

Из рачуна губитка и добитка добива се јасна слика напретка банчиног према 1928. години. Карактеристично је смањење камата у банчиној пасиви, што значи, да је банка почела све више да ради јефтиним сопственим средствима — и повећање позиције активних камата, што опет значи, да се волумен банчаних послова много повећао — и ако је каматна стопа у опадању. Упркос великих отписа и нешто већих трошкова, према 1928. год. добит је за 100% већа но у 1928. години те износи 2.55 милиона динара. Приватним акционарима исплатило се на њихових 218.941 акцију по 9.— динара на име дивиденде или нешто преко 7%. Дивиденда ће се одобрити акционарима на њиховом рачуну аконто наредне уплате акција а ефективно исплатиће се оним, који су своје акције потпуно уплатили.

Овом приликом хтели би нарочито да подвучемо велику марљивост којом су састављени извештаји Занатске банке : све изнесене чињенице документоване су исцрпном статистиком коју је Занатска банка умела прикупити, анализирати и правилно применити и што њезиним извештајима даје карактер научних студија о нашем занатству.

HRVATSKA BANKA D. D. — ZAGREB

Укупна suma bilance Hrvatske banke за godinu 1928. iznosi 121 milion dinara а за godinu 1929. 354.9 miliona dinara. То би значило скоро троstruki porast bilančnog volumena, што је необично и за американске прилике.

Ма да је Hrvatska banka и у прошлој години развила једну ванредно велику активност и знатно проширила своје пословање, ипак биланс није порастао за толико.

У биланци за 1929. Hrvatska banka противно пракси у западним крајевима наше државе, у главну колону билансе унела је и неке позиције које не представљају сасвим банкарске кредитне операције. Тако су у активи и пасиви унесени дуžници по гаранцијима и акредитиви у износу од скоро 13 милиона динара. Те ставке налазимо и у биланцима београдских банака. То је за сваку похвалу, јер из тих позиција могу ту и тамо и настати стварне обавезе. Иначе оне се стављају у предколону, да се тако само маркирају.

Кад из билансе Hrvatske banke излучимо гаранције, акредитиве, полог ефеката и мјеница добијемо укупни износ од 243 милиона динара. Обзиром да је биланса концем 1928. износила само 120 милиона то имамо један стваран пораст билансе од 100%. А толико није порасла биланса ни једног другог нашег новчаног завода. Hrvatska banka може развитаком својих послова бити и те како задовољна. Она се од једне мање банке прогурала у ред наших великих завода. А потраје ли и даље овај tempo развитака и остваре ли се неке комбинације које се проучавају, могла би Hrvatska banka да за пар година ранжира међ нашим највећим новчаним заводима.

Биланса за 4 последње године пружа следећу слику (у hilj. dinara):

	1929.	1928.	1927.	1926.
Активна				
Благajна	33.302	13.204	6.006	8.119
Ефекти	2.233	5.557	1.272	1.068
Мјенице	34.564	21.886	2.112	1.413
Дуžници	163.226	70.336	19.880	11.119
Некретнине	6.194	5.483	5.432	6.684
Пасива				
Главница	20.000	20.000	20.000	20.000
Резерве	2.842	2.830	2.810	2.805

Улошци-веровници	213.287	91.562	11.643	13.458
Добитак (без преноса)	183	20	116	51

Главна је позиција билансе ставка улошци-веровници. Ту опет уложака у оном смислу у којему их ми подразумевамо, има веома мало. У главном то су иноземни кредити који су стављени на располагање Hrvatskoj banci. Делом изравно по њеној матици Banca Commerciale Italiana а делом њеним посредовањем и гаранцијом од новчаних институција осталог иноземства, у првом реду Лондона. Banca Commerciale Italiana ужива вани ванредни репоне пак од тог репонеа имају знатан профит и њене афилијације.

Hrvatska banka је имала мало домаћих уложака. Она је добијала знатне иноземне кредите који су били јефтинији него што је каматњак, који на улошке морају плаћати наши заводи. Додуше морала је једним делом преузети на себе и валутарни ризико јер није увек успевао тај ризико пребацити на онг који добива кредите. Ну како је она имала јефтине кредите могла је и сама да даје кредите уз повољније увете него што су то радили остали загребачки заводи. Ако је у Загребу у последње две године дошло до знатног снижења дебетног каматњака, то се има добрим делом приписати конкуренцији Hrvatske banke која је бољим комитентима других банака нудила јефтиније кредите. Да не изгубе своје најбоље комитенте морали су и други заводи да спусте каматњак. Од тога и извесно нерасположене загребачких банковних кругова према раду Hrvatske banke.

Концем прошле године Hrvatska banka имала је поделjenih kredita за 163 милиона динара и есконтovаних менца за 34,5 mil. din., укупно за скоро 200 mil. din., док су крајем 1928. те две позиције износиле укупно 92 милиона динара. То значи да је Hrvatska banka нашој привреди прошле године дала за преко 100 милиона нових кредита. Како је она изнесе које је пласирала добила из иноземства, то су они деловали и на jačanje наше залихе девиза.

Још прошле године основала је Hrvatska banka филијалу на Сушаку која већ добро ради. У пројекту је оснивање филијале у Београду а затим у Лjubljani и неким другим центрима као Сарајево, Осijek, Скопље, Нови Сад. У Splitu постоје већ два филијанска завода: један са splitsким капиталом а други као филијала једног задарског завода. У Subotici подржава Hrvatska banka одличну везу са Општом привредном банком.

Обзиром на ослон Banca Commerciale Italiana — Hrvatska banka иде у susret једном јаком развитаку.

Hrvatska banka још није приступила плаћању дивиденде. Ну обзиром да су скоро све дивиденде у рукама Banca Commerciale Italiana нема та чињеница никакво нарочито значење.

ПРЕКОМОРСКА ПЛОВИДБА Д. Д. — СУШАК

Прекоморска пловидба д. д. Сушак спада у ред оних наших паробродарских друштава, чији бродови плове само у слободној пловидби, превозећи гломазну робу у свим могућим правцима — према томе, како поједини пароброд нађе утовар. Она није интересирана нити у обалној нити у линијској пловидби. Према томе она данас не ужива никакву субвенцију.

Успех Прекоморске пловидбе по томе не зависи ни у најмањој мери о политици коју наша држава води према трговачкој морнарици. Она је упућена само на прилике светског превозног тржишта. Ако је оно повољно, то јест, да су превозни ставови високи, њен пословни успех мора бити одличан. Код ниских превозних ставова резултати су слабији и могу се чак завршити и без профита. Режијски трошкови пароброда у главном су једнаки, били превози високи или ниски.

Прошла година особито под крај, није била повољна за слободну пловидбу. Знатна изградња нових пароброда, имала је за последицу да је настао несразмер између понуде и тражње за бродским простором, што се одразило и на висини превозних ставова. Данас су у неким релацијама подвози за половину јефтинији него што су били пре 2—3 године.

Снижење превозних ставова ишло је у неким рела-

цијама тако далеко, да је појединим бродовласницима било пробитачније један део својих бродова повући из промета, отпустити посаду и привезати бродове у лукама.

Данас већ има око 4 милиона тона бродског простора привезано у разним лукама. Наши бродови имају предност пред већином страних бродова да су њихове режиде мање него на страни. Наша посада слабије је плаћена него енглеско-американска а и њена исхрана битно је јефтинија. Поред тога наша паробродарска друштва ослобођена су од пореза. Међутим и упркос тих предности, наши бродовласници били су приморани да привезу у лукама скоро 20 пароброда и да отпусте њихову посаду.

Слободна пловидба изложена је великим осцилацијама у својим пословима. У годинама високих ставова може у једној години да поједини пароброд одбаци и 30 до 40% своје вредности. Ну онда долазе и године у којима се услед ниских превозних ставова ради са губитком. Линијска и обална пловидба макар и не уживала субвенцију, нису изложене таквим пертурбацијама, јер овде нема тако наглих осцилација у превозним ставовима. На пример превозни ставови у нашој обалној пловидби данас су на истој оној висини на којој су били пре две, три године, макар су ставови у слободној пловидби кроз то време пали на половину.

И у пословању Прекоморске пловидбе осећа се рђава ситуација на светском тржишту превоза иако не у толикој мери. Чисти добитак за годину 1929. за 300.000 динара мањи је од добитка од 1928. Међутим године 1929. био је у погону и један нови пароброд и деоничка главница повећана је од 4.833.000 на 10.000.000 динара.

Биланса за последње четири године даје следећу слику (у хиљ. дин.):

Активна :	1929. г.	1928. г.	1927. г.	1926. г.
Благајна	9	2.920	623	3
Бродови	29.926	19.881	19.881	19.881
Дужници	2.249	23.271	11.750	8.419
Пасива :				
Дионичка главница	10.000	4.883	4.883	4.833
Фонд амортизације и резерве	13.314	11.816	10.226	8.635
Фонд за поправку бродова	3.400	2.700	2.100	1.500
Фонд осигурања	2.800	2.200	1.700	1.200
Веровници	—	18.497	9.961	9.375
Добитак	2.671	2.942	2.774	2.736

Инвестиције су порасле за 10 милиона динара ради набавке новог пароброда. Међутим један такав нови пароброд стоји и 20 милиона динара. Значи да је половина већ отписана. Читава флота унесена је са вредношћу од нити 30 милиона динара а вреди најмање двоструко.

У биланси за 1929. год. веровници и дужници нису исказани засебно као раније, него само салдо. Тиме се губи на прегледу. Године 1928. салдо дужника и веровника износио је 5 милиона динара, док 1929. г. износи 2,2 милиона. Свакако је повољан знак да су у години, кад је купљен један нов пароброд, дужници већи од поверилаца. То значи да се нови бродови купују тек онда, кад се има довољно средстава и да се не граде на кредит.

Вредност флоте исказана је са 29,9 милиона динара. Фонд за амортизацију и поправку, те фонд осигурања износи скупа са резервним фондом преко 19 милиона динара. Ту се најбоље види како су бродови већ отписани.

FRANCUSKE DEPOZITNE BANKE U 1929. GODINI

Шест највећих француских депозитних банака показале су следећу слику у 1929. години, коју потпуности ради упоређујемо с двема претходним годинама.

U milionima franaka	Credit Lyonnais	Société Générale	Comptoir d'escompt	Crédit Industr.	Crédit Commer.	Banque Nat. de Crédit	Ukupno
Bl. i potr. kod banaka							
1927.	1.465	3.308	1.591	116	363	871	7.714
1928.	973	3.654	1.940	240	406	1.262	8.475
1929.	1.037	2.814	2.150	191	360	1.179	7.631
Menič. portf.							
1927.	5.792	4.794	4.925	719	1.289	2.588	20.107
1928.	8.479	6.344	5.724	738	1.410	2.444	25.139
1929.	8.199	6.162	6.009	795	1.732	2.862	25.759
Lomb. i repoz.							
1927.	650	457	365	85	181	440	2.158
1928.	736	773	579	269	361	584	3.302
1929.	461	834	478	176	529	606	3.084
Duž. po tek. r.							
1927.	1.798	1.713	708	70	323	530	5.142
1928.	3.084	2.553	1.209	85	379	684	7.994
1929.	4.200	3.044	1.186	82	771	827	10.110
Kratk. depoz. i pover.							
1927.	8.789	9.744	7.215	861	1.678	4.122	32.359
1928.	11.895	12.499	9.105	947	1.850	4.931	40.927
1929.	11.416	11.449	8.957	1.023	2.051	4.516	39.412
Dugor. depoz.							
1927.	247	121	41	109	386	—	904
1928.	308	148	72	367	626	—	1.521
1929.	473	289	98	231	1.188	610	2.889
Akcepti							
1927.	74	101	91	14	27	135	442
1928.	337	373	153	22	49	290	1.224
1929.	513	465	260	36	134	334	1.743
Glav. i rezer.							
1927.	482	576 ²⁾	352	170 ⁴⁾	178	370	2.127
1928.	482	505 ²⁾	364	170 ⁴⁾	200	400	2.221
1929.	1.208	931 ³⁾	826	170 ⁴⁾	381	386	4.002
Bilans. suma							
1927.	9.750	10.816	7.808	1.185	2.238	4.779	36.676
1928.	13.317	13.942	9.811	1.549	2.798	5.473	47.190
1929.	13.961	13.554	10.280	1.497	3.840	6.009	49.141
Čista dobit							
1927.	48,72	43,27	41,20	8,66	24,48	34,65	200,97
1928.	57,87	52,41	47,09	9,73	27,39	39,49	233,98
1929.	82,14	70,76	72,20	10,46	38,13	42,79	316,48
Div. na osn. akc.							
1927. %	18	14	14	9,75	10	11	—
1928. %	20	17	16	10,15	10	13	—
1929. %	20	18	16	10,55	12	14	—

U sumarnom pogledu vidimo da pozicije: blagajna, menice, lombard i repoz ne pokazuju znatnijih promena, dok su se dužnici po tekućem računu udvostručili u roku od dve godine. Mali je porast kod obaveza po viđenju a snažan je kod dugoročnih depozita i akceptata: kod prvih za 200% a kod drugih za 300% prema 1927. godini. Naročito ističemo porast sopstvenih sredstava za 88% koji dolazi otud, što su tokom 1929. godine četiri od navedenih šest banaka povisile glavnicu izdavanjem novih akcija i to sa visokim ažijom, koji je išao u korist rezervnog fonda i time doprineo još jačem povećanju sopstvenih sredstava. Popravio se i odnos između sopstvenih i tuđih sredstava od 1:15,8 u 1927. na 1:11 u 1929. godini.

Kao jednu karakteristiku razvoja francuskog bankarstva treba istaći činjenicu, da alzaške banke gube samostalnost fusionirajući se sa pariskim bankama.

¹⁾ Dugoročne depozite ne iskazuju odvojeno. — ²⁾ Od 500 mil. glavnice uplaćeno svega 250 mil. — ³⁾ Od 500 mil. glavnice uplaćeno svega 319 mil. — ⁴⁾ Od 100 mil. glavnice bilo je uplaćeno: 1927. fr. 39,6 mil., 1928. i 1929. fr. 43,7 mil.